

♪♪♪

Dzień dobry,
nazywam Anna Magdalena Pabich i jestem architektem, a wy słuchacie podcastu Dźwięk Architektury audycji, w której wspólnie zastanawiamy się, czym architektura była kiedyś, czym jest teraz, a też czym będzie

♪♪♪

w tym odcinku kontynuujemy rozpoczęły ostatnio cykl o nagrodach Pritzкера.. w którym przedstawiam w kolejności chronologicznej laureatów nagrody.. to jest drugi odcinek z tego cyklu.. no to wypada, że tym razem omówię twórczość laureata z roku 1980, czyli Luisa Barragána..

ale zanim o nim, to szybko przypomnę o jakiej nagrodzie jest mowa.. w sumie to czym ta nagroda dokładnie jest, jaka jest jej historia opowiadałam ze szczegółami w poprzednim odcinku.. do którego was odsyłam, bo nie ma większego sensu powtarzać całej tej historii.. ale dla przypomnienia, powiem w szybkim skrócie czym nagroda jest, aby było jasne dlaczego warto jej laureatom poświęcać cały odcinek..

a więc.. nagroda Pritzкера to najbardziej prestiżowa nagroda w branży architektonicznej, nawet nazywana potocznie - architektonicznym noblem, przyznawana jest corocznie, od 1979 roku, przyznawana jest współcześnie tworzących architektów za osiągnięcia zawodowe, nie chodzi o nagrodę za konkretny projekt, ale za całość dokonań, za talent i spójność twórczości..

te kilka słów nakreśla mniej więcej czym nagroda jest, ale po więcej informacji na jej temat.. tak jak wspomniałam zapraszam do odcinka numer 003.. a teraz przejdźmy do samego Luisa Barragána..

♪♪♪

Luis Barragán urodził się w 1902 w Meksyku.. był synem zamożnych, konserwatywnych rodziców.. wychowywał się na rozległej posiadłości rodzinnej..

Jako student inżynierii zafascynował się architekturą.. a że był to czas kiedy meksykańscy artyści poszukiwali nowej tożsamości narodowej.. Barragán dobrze się w to wpisał..

wykorzystując swoje możliwości wyruszył na wycieczkę po Europie.. w sumie bardzo podobnie jak Philip Johnson, pamiętacie jak opowiadałam wam o tym w poprzednim odcinku? Johnson też jako młody człowiek wyruszył na wycieczkę do Europy, ale głównie po to, aby poznawać historię, ponieważ nie miał tak konkretnego celu jak Barragán.. Barragánowi chodziło o poszukiwanie pomysłów na modernizację architektury meksykańskiej..

Podczas swojej podróży Barragán odwiedził w 1925 roku Światową wystawę w Paryżu, wydarzenie, które spopularyzowało Art Déco i było pierwszym krokiem do wprowadzenia publiczność w stylu międzynarodowym Le Corbusiera i Charlotte Perrianda.(perio)

Barragán był wprawdzie pod wrażeniem ich pracy, ale domy zaprojektowane przez niego po powrocie do Meksyku były bardziej tradycyjne niż modernistyczne. Modernizm tak naprawdę dopiero raczkował.. w 1925 był jeszcze mocno awangardowy

ale jego wpływ na twórczość Barragána rozpoczął się na dobre dopiero po kolejnej jego dużej podróży.. zaczął ją znowu od Europy i drugiej, w której uczestniczył, Światowej Wystawie, a chodzi o wystawę w 1931 roku, która ponownie odbyła się w Paryżu..

po odwiedzeniu Paryża swoją podróż kontynuował w Ameryce, spędził następne kilka miesięcy w Nowym Jorku co też miało wpływ na jego spojrzenie na architekturę..

za to po epizodzie z Nowym Jorkiem, nie wrócił od razu do Meksyku, tylko pojechał znowu na jakiś czas do Paryża, gdzie brał udział m.in. w wykładach Le Corbusiera.. ale także poznał architekta krajobrazu, Ferdinanda Baca, który miał na niego spory wpływ..

czas spędzony w Europie, a następnie w Ameryce, a nawet jeszcze później w Maroku, gdzie.. ciekawostka - zainteresował się mocno m.in. rodzimą architekturą Afryki Północnej oraz architekturą basenu Morza Śródziemnego..

więc te wszystkie podróże, zwiedzona Europa, Ameryka, Afryka i zdobyte przez ten czas doświadczenia wykształciły w nim jego własne podejście do modernizmu..

♪♪♪

Barragán poprzez swoją twórczość przekształcił styl międzynarodowy w żywą, zmysłową meksykańską estetykę, utrzymując minimalistyczne założenia dodał od siebie żywe kolory i kontrastowe tekstury.. Barragán mocno też skupiał się na naturalnym otoczeniu swoich budynków.. projektowanie zieleni, ogrodów - były dla niego nieodłącznym elementem, spinającym cały projekt.. zdarzało mu się stawiać emocje, jakie ma wytworzyć projekt nad jego funkcjonalnymi rozwiązaniami..

styl w jakim projektował Barragán określany jest często jako "architektura emocjonalna" - opisywany jest jako architektura nowoczesna wykorzystująca przestrzeń, budowana z surowych materiałów - takich jak kamień i drewno, a także (w cudzysłowie) "bawiąca się światło", aby stworzyć spokojne środowisko.

Barragan powiedział nawet kiedyś, że światło i woda są jego ulubionymi tematami i zaraz, wkrótce po tym zaczął je mocno wkomponowywać w swoje budynki.. przykładem jest chociażby Casa Egerstrom z 1966 roku albo Francisco Gilardi House z lat 1975-77.

Barragán w pewnym momencie tak mocno wsiąkł w projektowanie krajobrazu, że nawet nazywał się czasem architektem krajobrazu i mówił, cyrując: *"Nie dzielę architektury, krajobrazu i ogrodnictwa; dla mnie są jednym."*

Jako architekt krajobrazu, Barragán był pod silnym wpływem Ferdinanda Baca, którego, tak jak wspominałam, poznał na początku lat 30stych w Nowym Jorku.. zresztą znaczna część prac Barragána w Meksyku w latach 40. obejmowała właśnie projektowanie ogrodów.

W 1945 roku Barragán czuł się na tyle pewny siebie jako projektant budynków i krajobrazu, że kupił sporo terenu na przedmieściach Mexico City, na którym zaprojektował osiedle, które miało stanowić wzór dla rozwoju eleganckich domów z ogrodami. I w pewnym sensie mu się udało, ponieważ pod względem architektonicznym, ten projekt jest postrzegany jako triumf, ale niestety pod względem komercyjnym jest to porażka, przez którą Barragán przez lata borykał się z trudnościami finansowymi.

Aktualnie obszar ten jest mocno przekształcony w stosunku do swojego pierwotnego projektu, ale nawet gdy jego modernistyczny duch i jego oryginalne elementy, krytycy opisują tę inwestycję jako punkt zwrotny w meksykańskiej architekturze. Niektóre ze starych modernistycznych domów zostały nawet skatalogowane jako część narodowego dziedzictwa Meksyku.

ale wracając do Barragana - jego kolejnym triumfem był pomnik dla Mexico City z 1957 roku, czyli skupisko jaskrawo kolorowych wież, które Barragán zaprojektował do oglądania z poruszającego się samochodu, a nie pieszo, jak tradycyjne pomniki. Ideą Barragán było wykorzystanie tego pomnika jako miejskiego eksperymentu, chciał poprzez niego ożywić zatłoczone miasto.

Barragán wywarł głęboki wpływ nie tylko na trzy pokolenia meksykańskich architektów, ale także na wiele innych osób na całym świecie. Akceptując nagrodę Pritzкера, powiedział: "Architekt musi koniecznie wiedzieć, jak patrzeć. Widzieć w taki sposób, aby wizja nie była oparta na racjonalnych analizach".

♪♪♪

A teraz PODSUMOWANIE: to był drugi odcinek z cyklu omawiającego twórczość laureatów Nagrody Pritzкера.. tym razem na tapetę wzięłam Luisa Barragána, meksykańskiego architekta, który tworzył według własnego oryginalnego języka architektury.. wprawdzie tworzył w stylu modernistycznym, ale za to dodał do tego stylu coś charakterystycznego, coś od siebie - projektował obiekty proste w formie, ale stawiał mocny nacisk na grę światło-cienia, na przyrodę no i oczywiście na mocne kolory.. i to właśnie po tych mocnych kolorach jest najbardziej rozpoznawalny.. w jego projektach widać kontrast.. kontrast, który jednocześnie ze sobą współgra - czyli minimalistyczna forma postawiona na równi z mocno rozwiniętą paletą barw.

♪♪♪

cdn..